

[Dohrmann]

spørgsmål om tid. Men frivillighed og lovindgreb harmonerer ikke sammen. Hvis man vil frivillighedens vej, har man derfor kun én eneste ting at gøre, og det er at tage de foreliggende lovforslag tilbage. Ellers er det ikke frivillighed; så er det frivillig tvang.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Hr. Flemming Hansen spurgte mig, om de mange opinionsundersøgelser med hensyn til overskudsdeling ikke har gjort indtryk på mig. På det spørgsmål er svaret jo, de gør indtryk på mig i to henseender: dels har jeg noteret mig, at der er en stærkt voksende tilslutning til selve princippet om overskudsdeling, dels at svarene på spørgsmålet om, hvordan ordningen skal indrettes, meget afhænger af, hvordan der spørges. Hvis der spørges som i dag i Berlingerens, får man det svar, der formentlig passer redaktionen udmærket, nemlig at de fleste foretrækker frivillige ordninger frem for tvang. Jeg er næsten sikker på, at de fleste mennesker, hvis man spurgte, om arbejdsmiljøloven skulle være frivillig eller tvungen, ville sige, at den skulle være frivillig, bare fordi de foretrækker ordet »frivillig« frem for ordet »tvungen«. Men jeg er lige så sikker på, at man ville få et andet svar, hvis man forklarede folk, hvad det rent faktisk gik ud på at have en frivillig arbejdsmiljølov, altså at det skulle være frivilligt for arbejdsgiverne, om de ville sikre et godt arbejdsmiljø eller ej.

Man har rent faktisk, hr. Flemming Hansen, forklaret folk, hvad frivillighed betyder, og spurgt således (AIMs undersøgelse, offentliggjort i Fagligt Nyhedsbrev d. 2. februar 1987):

»Foretrækker De en ordning, hvor det overlades til virksomhedens ledelse, om den vil give medarbejderne andel i overskuddet, eller foretrækker De en ordning, hvor virksomhederne er forpligtet til at give medarbejderne andel i overskuddet?«

Det er det, vi diskuterer her i dag, og dér er svaret efter AIMs undersøgelse, at 34 pct. mener, det skal overlades til virksomhederne, altså at det skal være frivilligt for virksomhederne, mens 54 pct. mener, at virksomhederne skal være forpligtede. Jeg tror, det afhænger meget af, hvordan man spørger, hvilke svar man får på sådanne spørgsmål her.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Det er først et svar til hr. Dohrmann. Det er da rigtigt, at der er mulighed for frivillig overskudsdeling i dag, og det udnyttes af stadig flere virksomheder. Men det, regeringen med sine lovforslag ønsker, er jo at forsøge at motivere til, at endnu flere, både virksomheder og medarbejdere, bliver interesseret i en frivillig overskudsdeling, og det kan jeg ikke se har noget med dårlig lovgivning at gøre.

Hvad angår hr. Svend Aukens svar, er det interessant at konstatere, at hver gang en meningsmåling går Socialdemokratiet imod – og det sker jo temmelig tit – kører man frem med, at det er et spørgsmål om, hvordan der spørges. Det er ikke korrekt alene. Når den ene meningsmåling efter den anden, det sidste halvandet år i hvert fald, helt klart viser meget stor interesse for frivillig overskudsdeling og for overskudsdeling uden fonde, så er det ingen tilfældighed, at der er et så stort flertal. Det er ikke et spørgsmål om, hvordan der er spurgt.

Med hensyn til den AIM-analyse, hr. Svend Auken refererer til, er der, så vidt jeg kan huske, i Weekendavisen den 13. februar – hvis jeg må citere, hr. formand – givet en undskyldning af AIM netop med henvisning til, at den analyse, de lavede, var for dårlig, og de beklager de for dårlige spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Hvad angår den sidste oplysning, kan jeg meddele, at den ikke er korrekt. AIM har officielt meddelt dem, der har gennemført undersøgelsen, at den er gennemført fuldt forsvarligt, men at der naturligvis knytter sig usikkerhed til svarene på disse spørgsmål, alt efter hvordan spørgsmålene er formuleret.

Præcis dette sagde jeg: hvis man forklarer folk, hvad frivillighed går ud på, så er folk imod det. Hvis man derimod bare bruger ordet »frivillig«, så er folk for det, for hvem er ikke for noget, der er frivilligt, frem for noget, der er tvungent?

Et eksempel. Hvis man spørger folk: er De tilhænger af en frivillig ferielov, eller mener De, den skal være tvungen? Så vil de fleste mennesker, fordi de ønsker selv at bestemme